

› Vormgeven Integrale Geboortezorg Organisatie

Handreiking voor samenwerkingsverbanden die een
IGO (willen) vormen

Handreiking Vormgeven Integrale Geboortezorg Organisatie

Zijn jullie een goed samenwerkend en georganiseerd VSV en overwegen jullie een IGO te vormen? Of zijn jullie een IGO en willen jullie de samenwerking beter inrichten of de IGO professionaliseren? In dit document vind je inspiratie en tips. Ook vind je uitleg over hoe het geboortelandschap eruitziet.

Klik op een onderdeel wat voor jouw samenwerkingsverband interessant is!

Inrichten samenwerking in de IGO		Professioneel organiseren van de IGO		Geboortezorglandschap	
	Elkaar beter leren kennen		Regelmatig afstemmen van taken in de IGO/regio	Landelijke organisaties die actief zijn of samenwerken in de geboortezorg	
	Doelen opstellen en actualiseren		Visie en mening per discipline blijven herijken	Regionale samenwerkingsorganisaties relevant voor de geboortezorg	
	Zorgpadverbeteringen vormgeven en monitoren		Heldere, gelijkwaardige besluitvorming inrichten	Partijen actief in de geboortezorg binnen een regio	
	Bewust nadenken over wie welke functie vervult		Doorvertalen naar betaling bij zorgpadverbetering	Landelijke beleidslijnen en programma's in de geboortezorg	
	Iedereen betrekken en informeren		Budget organiseren voor organisatiekosten IGO	Landelijke beleidslijnen en programma's in de zorg	

> Inrichten samenwerking in de IGO

Inrichten samenwerking in de IGO

We onderscheiden vijf thema's die bijdragen aan goede samenwerking in een IGO. Je kunt aan de slag met één of meerdere thema's tegelijk.

Blader door de thema's en klik door voor inspiratie, handreikingen en tools.

Elkaar beter leren kennen

Voor goede samenwerking is een open gesprek voeren en elkaar makkelijk kunnen benaderen belangrijk. Hiervoor zijn vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid essentieel. Dat begint bij elkaar beter leren kennen.

Doelen opstellen en actualiseren

Een IGO is erbij gebaat als de verschillende leden dezelfde doelen nastreven. Daarom is het belangrijk om jaarlijks samen de (maatschappelijke) gezondheidsdoelen van de IGO (bij) te stellen en vast te leggen.

Zorgpadverbeteringen vormgeven en monitoren

Om te zorgen dat ideeën voor een zorgpadverbetering ook echt leiden tot betere zorg, is het belangrijk om het proces vooraf goed samen door te denken en te monitoren wat de zorgpadaanpassing oplevert.

Bewust nadenken over wie welke functie vervult

Of de IGO goed functioneert, hangt mede af van het functioneren van personen in de vertegenwoordigende posities. Het is dus van belang om goed na te denken over wie welke functie vervult.

Iedereen betrekken en informeren

Om te zorgen dat alle deelnemers in een IGO achter de samenwerking staan, is het belangrijk om iedereen succesvol te betrekken en informeren. Dit is ook een essentieel onderdeel van een helder en gelijkwaardig besluitvormingsproces.

Elkaar beter leren kennen

Voor goede samenwerking is een open gesprek voeren en elkaar makkelijk kunnen benaderen belangrijk. Hiervoor zijn vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid essentieel. Dat begint bij elkaar beter leren kennen.

Wat

- Om elkaar te vertrouwen en te respecteren, is het belangrijk dat je elkaar (persoonlijk) kent als zorgverleners en bestuurders.
- Door elkaars taken, verantwoordelijkheden, belangen, zorgen en afwegingen te begrijpen, weet je wat je van elkaar kunt verwachten.
- Hierbij hoort een veilige omgeving met ruimte voor de mening van alle betrokkenen, waarin je geen kwaad over elkaar spreekt en afspraken nakomt. Het is goed om elkaar hier op aan te spreken als dat nodig is (ook binnen de eigen discipline).
- Bovenstaande is een proces waar je met elkaar aan blijft werken.

Hoe

- Blijf regelmatig samen uitjes of borrels organiseren en/of nodig elkaar uit voor dit soort gelegenheden binnen de eigen discipline.
- Neem een kijkje in elkaars keuken, zoals met elkaar meelopen of het organiseren van vaste gesprekken tussen disciplines.
- Leid binnen de IGO samen op en organiseer als IGO trainingen e.d. Nodig iedereen uit voor wie de inhoud relevant is.
- Ga na of je iedereen betreft zoals afgesproken, ook partijen aan de rand van de regio en/of die (ook) in andere samenwerkingsverbanden deelnemen.
- Stel gedragsregels op voor IGO-bijeenkomsten en voor de werkvloer.
- Bespreek samen casuïstiek (eventueel geanonimiseerd). Richt bij voorkeur een gezamenlijk klachtenproces in.
- Organiseer als hulp- en zorgverleners samen een spiegelgesprek met de cliënt.

Verder lezen

- Werkvormen om vertrouwen te vergroten
- Voorbeelden gezamenlijk calamiteiten en incidenten melden:
 - Ketenzorg Incident Melden
VSV Haga Juliana
Geboortecentrum
 - Calamiteiten procedure
Annature
 - Lef om te leren: Veilig Incidenten Melden systeem opzetten

Doelen opstellen en actualiseren

Een IGO is erbij gebaat als de verschillende leden dezelfde doelen nastreven. Daarom is het belangrijk om jaarlijks samen de (maatschappelijke) gezondheidsdoelen van de IGO (bij) te stellen en vast te leggen.

Wat

- Om samen doelen op te stellen, is het belangrijk dat je eerst zicht hebt op de uitdagingen en kansen in de regio. En welke maatschappelijke opdrachten je in de zorg en geboortezorg hebt.
- Je bepaalt met welke doelen je samen aan de slag wilt en kunt. Je legt deze doelen vast in het strategisch jaarplan van de IGO.
- Het helpt om doelen zo concreet mogelijk te maken en te zorgen dat iedereen hetzelfde onder de doelen verstaat.
- Samen hou je vervolgens in de gaten of jullie de doelen (gaan) bereiken en vier je successen met elkaar.

Hoe

- Breng in kaart welke taken je hebt vanuit landelijke beleidslijnen en –programma's.
- Bepaal per discipline de regionale en maatschappelijke uitdagingen en kansen. Bijv. waarop je wilt verbeteren o.b.v. hoe je scoort t.o.v. landelijke cijfers (zoals PROMs en PREMs). Doe waar relevant een 'nulmeting'.
- Bepaal vervolgens je doelen als IGO en leg deze vast in een strategisch jaarplan.
- Formuleer de doelen concreet. Leg vast hoe en op welke termijn je de doelen wilt behalen en wat te doen bij negatieve resultaten. Ga na of iedereen hetzelfde onder de doelen verstaat. Vraag eventueel een andere IGO of partners uit de regio tegen te lezen.
- Ga bij nieuwe doelen en opdrachten na of de opdracht past bij een bestaande IGO-werkgroep of dat een nieuwe werkgroep nodig is.
- Houd het jaarplan actueel. Evalueer het tussentijds en stel het jaarlijks bij.

Verder lezen

- [Stappenplan](#) van missie tot strategische koers
- Opstellen van [doelstellingen](#)
- [Webinar](#) zorgverdeling binnen de geboortezorg
- Mogelijkheden voor externe ondersteuning op websites van het [CPZ](#), de [Regionale Ondersteuningsstructuur in jouw regio \(ROS\)](#) of [consortia](#)
- Voorbeelden van strategische plannen:
 - [Jaarplan VSV](#)
 - [Jaarverslag VSV](#)
 - [Kwaliteits\(jaar\)plan](#)
- [Beleidsplan](#) kwaliteit en veiligheid Qocon

Zorgpadverbeteringen vormgeven en monitoren

Om te zorgen dat ideeën voor een zorgpadverbetering ook echt leiden tot betere zorg, is het belangrijk om het proces vooraf goed samen door te denken en te monitoren wat de zorgpad-aanpassing oplevert.

Wat

- Bij het opstellen van gezamenlijke doelen in de IGO is het vormgeven van zorgpadverbeteringen (bijv. zorg verschuiven of inzetten op preventie) vaak een belangrijk onderwerp.
- Voor goede implementatie van een zorgpadverbetering die ook leidt tot betere kwaliteit en/of doelmatigheid, is nauwkeurige voorbereiding essentieel.
- Na implementatie wil je monitoren wat de (kwaliteits-)uitkomsten zijn. Daarvoor bepaal je regelmatig hoe je scoort op kwaliteitsindicatoren en stel je waar nodig een verbeterplan op. Het kan wenselijk zijn om hiervoor iemand met data-expertise in te schakelen.

Hoe

- Betrek alle relevante disciplines en organisaties.
- Zoek samenwerking met of doe inspiratie op bij andere samenwerkingsverbanden die aan hetzelfde zorgpad werken of een landelijke integrale werkgroep.
- Ga na of de zorgverleners naar wie jullie de zorg willen verschuiven beschikbaar, bevoegd en bekwaam zijn om deze zorg te leveren.
- Beschrijf welke kwaliteit en/of doelmatigheid de zorgpadverbetering oplevert. Richt een werkgroep in die verantwoordelijk is voor het monitoren en verbeteren.
- Kies samen a.d.h.v. van het strategisch jaarplan de onderwerpen om te monitoren, zoals kwaliteitsindicatoren en klachten en incidenten.
- Stel een plan van aanpak op, evalueer regelmatig en stel samen het plan waar nodig bij. Bijv. als de aanpassing niet goed uitvoerbaar blijkt of niet tot de beoogde resultaten leidt. Gebruik hierbij de PDCA-cyclus.

Verder lezen

- [Best practices](#) IGO's
- Tools [Kansrijke Start](#)
- [Regionale zorgpaden](#)
- [Protocollen en integrale zorgpaden](#) UMCG

Monitoren:

- [Wegwijzer](#) Leren (en) Verbeteren
- [Toepassingen](#) PDCA-cyclus
- [Checklist](#) invoeren kwaliteitsmanagementsysteem

Indicatoren voor monitoring:

- [PeriNed](#) cijfers
- [Integrale geboortezorg indicatoren](#)
- [ICHOM](#) (PREMs en PROMs) en [Dossier](#) PREM Geboortezorg
- [Spiegelinformatie](#) Kwaliteitsindicatoren
- [Veilig Incident Melden](#)

Relevant onderzoek:

- [Kennispoort](#) Verloskunde
- [Childbirth Network](#)

Bewust nadenken over wie welke functie vervult

Of de IGO goed functioneert, hangt mede af van het functioneren van personen in de vertegenwoordigende posities. Het is dus van belang om goed na te denken over wie welke functie vervult.

Wat

- Bij het inrichten van het IGO-bestuur en -werkgroepen (en eventuele andere overleggen) is het belangrijk goed na te denken over de functies die nodig zijn en de eigenschappen waaraan personen in deze functies moeten voldoen.
- Door bewust geschikte personen te koppelen aan een bepaalde functie zorg je voor een beter functionerende IGO.
- Voor bestuurlijke functies zijn bijvoorbeeld competenties gewenst, zoals een analytisch denkvermogen en goede luistervaardigheden. Daarnaast kan inhuur van externe expertise gewenst zijn.

Hoe

- Leg per functie vast welke taken en verantwoordelijkheden erbij horen en welke eigenschappen functievervullers moeten hebben.
- Leg vast dat elke discipline vertegenwoordigd is in het IGO-bestuur en de IGO-werkgroepen.
- Zorg voor gelijkwaardige inspraak en een evenwichtige samenstelling met verschillende profielen in het IGO-bestuur en -werkgroepen.
- Maak een strategische afweging voor personen die kritisch zijn op de IGO. Je kunt hen bijvoorbeeld juist in een sleutelpositie plaatsen, zodat zij mee kunnen denken over oplossingen.
- Bepaal voor welke expertise (denk aan juridisch, bedrijfskundig of op het gebied van samenwerking) externe ondersteuning nodig is.
- Organiseer trainingen (bijv. vergadertechnieken of leiderschapstraining) voor bestuursleden om ze sterker te maken in hun functie.
- Wissel niet het hele bestuur tegelijk. Zorg bij een wisseling voor een goede overdracht.

Verder lezen

- Voorbeelden van competenties waar goede bestuurders over beschikken
- Big Five persoonlijkheidstest
- Mogelijkheden voor externe ondersteuning op website van het CPZ, de Regionale Ondersteuningsstructuur in jouw regio (ROS) of consortia
- Financiering opstartkosten IGO

Iedereen betrekken en informeren

Om te zorgen dat alle deelnemers in een IGO achter de samenwerking staan, is het belangrijk om iedereen succesvol te betrekken en informeren. Dit is ook een essentieel onderdeel van een helder en gelijkwaardig besluitvormingsproces.

Wat

- In een IGO is het belangrijk om alle relevante disciplines goed te betrekken en informeren, zodat iedereen aangehaakt blijft.
- Het doel is om de visie en mening van alle betrokkenen goed mee te nemen, gebruik te maken van de kennis en ervaring in de IGO/regio en alle (zorgverleners binnen) relevante disciplines mee te nemen in de stappen die je zet.
- Het helpt om een communicatieplan met elkaar op te stellen, waarin je beschrijft wat je naar wie communiceert, op welke manier en via wie de communicatie verloopt.

Hoe

- Sta stil bij wie je wilt betrekken. Zorg dat je alle relevante disciplines betreft. Maak met partijen als de JGZ, de gemeente en zorgaanbieders in grensgebieden afspraken over wederzijdse verwachtingen van hun betrokkenheid en inzet.
- Stem de communicatie af op de interesses van de doelgroep en op wat je wilt bereiken.
- Zorg voor een eenduidige en bondige boodschap. Benoem steeds de urgentie voor de doelgroep.
- Organiseer bij belangrijke thema's bijeenkomsten met alle betrokkenen om hen te informeren en te raadplegen. Stuur voorbereidende stukken 1-2 weken van tevoren.
- Zorg voor een logo en huisstijl van de IGO voor herkenbare communicatie.
- Betrek (toekomstige) zwangeren en ouders, bijvoorbeeld door een moederraad op te richten.

Verder lezen

- [Uitleg](#) opstellen communicatieplan inclusief invulblad
- [Tips](#) voor het maken van een huisstijl en logo die aanspreken
- Betrekken (toekomstige) zwangeren en ouders:
 - [Content met consent](#)
 - [Toolbox](#) cliënt centraal
 - [Handreiking](#) implementatie cliëntparticipatie
 - [Praktijkvoorbeelden](#) cliëntparticipatie

Verder lezen

Elkaar beter leren kennen

Voor goede samenwerking is een open gesprek voeren en elkaar makkelijk kunnen benaderen belangrijk. Hiervoor zijn vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid essentieel. Dat begint bij elkaar beter leren kennen.

Wat zijn voorbeelden van gedragsregels?

- Om het onderling respect te vergroten, kan het helpen om gedragsregels op te stellen.
- De regels moeten duidelijk en helder zijn en iedereen moet ermee instemmen.
- Je kunt de gedragsregels eventueel vastleggen in een huishoudelijk reglement.
- Maak ook afspraken over de consequenties als iemand zich niet aan de gedragsregels houdt.

Voorbeelden van gedragsregels

- Laat elkaar uitpraten.
- Luister naar de zorgen van anderen.
- Wees eerlijk.
- Voorkom ruzie onderling als de zwangere of ouders erbij zijn.
- Spreek uit naar elkaar wat je dwars zit en ga samen op zoek naar een oplossing.
- Stuur op positieve feedback: kom met een verbetervoorstel als je het ergens niet mee eens bent.
- Praat met elkaar en niet over elkaar.
- Respecteer van elkaar dat vertegenwoordigers ook andere taken hebben.
- Neem verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van je taken.

Lees verder

- Gezond verbond – [voorbeelden van gedragscodes en gedragsregels](#)
- KNOV – [Beroepscode van verloskundigen](#)

Bewust nadenken over wie welke functie vervult

Of de IGO goed functioneert, hangt mede af van het functioneren van personen in de vertegenwoordigende posities. Het is dus van belang om goed na te denken over wie welke functie vervult.

Welke personen zijn geschikt voor welke functies?

- Competenties zijn persoonlijke kwaliteiten, zoals vaardigheden, kennis en werkstijlen.
- Hiernaast tref je de competenties waarvan VSV's en IGO's aangeven dat goede bestuurders hierover beschikken.
- Rechts daarvan vind je voorbeelden van competenties uit het kader goed bestuur van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

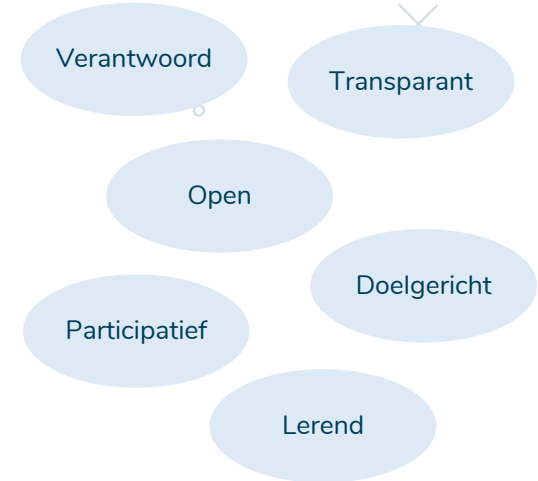
Voorbeelden van competenties waar goede bestuurders over beschikken

Let op: Deze voorbeelden zijn niet uitputtend en kunnen verschillen per (type) betrokkene. Ga daarom goed na welke (andere) competenties specifieke betrokkenen (het meest) belangrijk vinden.

Genoemd door VSV's en IGO's

IGJ – kader goed bestuur

> Professioneel organiseren van de IGO

Professioneel organiseren van de IGO

We onderscheiden vier thema's die bijdragen aan het professioneel organiseren van een IGO. Je kunt aan de slag met één of meerdere thema's tegelijk.

Blader door de thema's en klik door voor inspiratie, handreikingen en tools.

Regelmatig afstemmen van taken in de IGO/regio

Om je taken als IGO goed en efficiënt uit te voeren, helpt het om de taken en verantwoordelijkheden van de IGO(-leden) en regio regelmatig in kaart te brengen en (opnieuw) te beleggen.

Visie en mening per discipline blijven herijken

Aan de IGO-overleggen nemen per discipline één of twee vertegenwoordigers deel. Het is belangrijk dat zij de visie en mening van de discipline goed kunnen vertegenwoordigen.

Heldere, gelijkwaardige besluitvorming inrichten

Om te zorgen dat besluitvorming voorspelbaar en gelijkwaardig verloopt, is het belangrijk om het besluitvormingsproces goed in te richten.

Doorvertalen naar betaling bij zorgpadverbetering

Het is belangrijk om zorgpadverbeteringen door te vertalen in de betaling die zorgverleners vanuit de IGO ontvangen, zodat de vergoeding aansluit bij de geleverde zorg.

Budget organiseren voor organisatiekosten IGO

Bij het vormen van een IGO is financiering voor de opstartkosten nodig. Ook het professioneel organiseren van een bestaande IGO vraagt om financiering.

Regelmatig afstemmen van taken in de IGO/regio

Om je taken als IGO goed en efficiënt uit te voeren, helpt het om de taken en verantwoordelijkheden van de IGO(-leden) en regio regelmatig in kaart te brengen en (opnieuw) te beleggen.

Wat

- Vanuit verschillende (landelijke) beleidslijnen en -programma's in de zorg en geboortezorg volgen taken voor de regio's. Er kunnen ook taken volgen uit opgaven of doelen die je je als IGO gesteld hebt.
- Landelijk en regionaal lopen er al (veel) initiatieven voor deze opgaven. Het is daarom van belang deze initiatieven goed in beeld te hebben en waar mogelijk aan te sluiten of hierop verder te bouwen.
- Het is belangrijk om bij iedere taak duidelijk te maken wat de verantwoordelijkheid is van elk IGO-lid en taken mede op basis hiervan toe te delen.

Hoe

- Breng regelmatig in kaart welke taken je als IGO en als regio hebt. Kijk hierbij zowel naar taken die volgen uit landelijke beleidslijnen en -programma's als naar taken die volgen uit de opgaven of doelen die je je als IGO gesteld hebt.
- Breng per taak in kaart waar in de regio al aan de taak gewerkt wordt. Denk bijvoorbeeld aan het ROAZ en (werk)groepen binnen de IGO.
- Ga bij nieuwe taken na of de taak past bij een bestaande (werk)groep, of een aanpassing van de bestaande (werk)groep nodig is of dat een geheel nieuwe (werk)groep nodig is.
- Maak bij iedere taak de verantwoordelijkheid van elk IGO-lid en andere betrokkenen duidelijk. Denk zowel aan verantwoordelijkheden van zorgverleners als van bijvoorbeeld die van gemeenten en zorgverzekeraars.

Verder lezen

- Opdracht formuleren en vaststellen
- Werkgroep samenstellen en inrichten
- Voorbeeld maatregelen verminderen capaciteitsproblemen

Visie en mening per discipline blijven herijken

Aan de IGO-overleggen nemen per discipline één of twee vertegenwoordigers deel. Het is belangrijk dat zij de visie en mening van de discipline goed kunnen vertegenwoordigen.

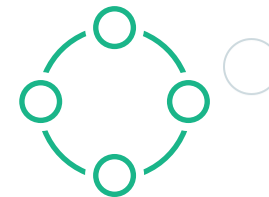
Wat

- Om als discipline met één stem te spreken, is het belangrijk om het samen eens te zijn over:
 - Wat jullie goede geboortezorg vinden.
 - Wat jullie ambities zijn.
 - Wat jullie belangrijk vinden in de samenwerking onderling en met anderen.
- Om te zorgen dat vertegenwoordigers van jullie discipline met mandaat in IGO-overleggen spreken, is het nodig om als discipline een heel duidelijk besluitvormingsproces te hebben.

Hoe

- Blijf als discipline spreken over jullie visie op goede geboortezorg en jullie ambities voor de IGO en de regio.
- Leg vast wat jullie belangrijk vinden in de samenwerking onderling en met andere zorgverleners en organisaties binnen en buiten de IGO.
- Bereid een IGO-overleg 1 à 2 weken van tevoren voor met de eigen discipline.
- Leg vast hoe het besluitvormingsproces voor jullie discipline eruitziet en houd je aan deze afspraken.
- Maak een gezamenlijke appgroep voor snelle communicatie onderling. Maak afspraken over het gebruik van deze appgroep.
- Het is bij bovenstaande adviezen behulpzaam als je je verenigd hebt als eerstelijns-verloskundigen en als kraamzorgorganisaties.

Verder lezen

- [Sociocratische besluitvorming](#), een methode om gelijkwaardige besluitvorming te realiseren
 - Voorbeeld sociocratische organisatiemethode in [Kringstatuut Alliant](#)
- [Mededinging en juridische verenigingsvormen](#)

Heldere, gelijkwaardige besluitvorming inrichten

Om te zorgen dat besluitvorming voorspelbaar en gelijkwaardig verloopt, is het belangrijk om het besluitvormingsproces goed in te richten.

Wat

- Om stappen te maken in het leveren van integrale geboortezorg worden regelmatig beslissingen genomen.
- Om te zorgen dat de besluitvorming soepel en voorspelbaar verloopt, is het belangrijk een duidelijk besluitvormingsproces te hebben.
- Het is relevant daarbij vast te leggen welke leden (welk) stemrecht hebben en welke leden alleen een adviserende rol.
- Daarnaast is het goed om gelijkwaardigheid in de besluitvorming vast te leggen, zodat alle disciplines een gelijke stem hebben.

Hoe

- Leg het besluitvormingsproces vast:
 - Welke beslissingen het bestuur zelfstandig neemt en welke zaken naar de leden gaan.
 - Wat de methode voor besluitvorming is. Denk de voor- en nadelen van deze methode goed door.
 - Wie bij welk onderwerp wordt betrokken. Wie stemrecht (bij afwezigheid) hebben en wie een adviserende rol.
- Of elke discipline zich heeft verenigd en hoe ieders besluitvorming eruitziet.
- Zorg dat stukken voor besluitvorming 1 à 2 weken van tevoren beschikbaar zijn. Zo heeft het bestuur tijd om af te stemmen met de achterban en weet zij welk mandaat zij heeft.
- Formuleer opdrachten voor werkgroepen heel concreet. Beschrijf het besluitvormingsproces, inclusief de gewenste afstemming met anderen. Beschrijf ook de implementatie na oplevering door de werkgroep.

Verder lezen

- Toolkit VSV-module projectstructuur: [projectfasering en planning maken](#)
- [Voorbeelden](#) van bestaande IGO's
- [Opdracht](#) formuleren en vaststellen
- [Werkgroep](#) samenstellen en inrichten
- [Mededinging en juridische verenigingsvormen](#)
- [Sociocratische besluitvorming](#), een methode om gelijkwaardige besluitvorming te realiseren

Doorvertalen naar betaling bij zorgpadverbetering

Het is belangrijk om zorgpadverbeteringen door te vertalen in de betaling die zorgverleners vanuit de IGO ontvangen, zodat de vergoeding aansluit bij de geleverde zorg.

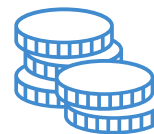
Wat

- In IGO's werken geboortezorgaanbieders samen aan zorgpadverbeteringen die inzetten op de juiste zorg op de juiste plek via preventie, zorgverschuiving of shared care.
- Bij integrale bekostiging (IB) spreekt de IGO voor integrale prestaties tarieven met de zorgverzekeraar af. De IGO verdeelt de inkomsten uit deze prestaties vervolgens onder de deelnemende geboortezorgorganisaties.
- Als een IGO zorgpadverbeteringen doorvoert, betekent dit vaak een andere taakverdeling voor zorgverleners. Het is van belang dat de IGO dit goed doorvertaalt in de betaling aan zorgaanbieders/-verleners.

Hoe

- Ga na of IB geschikt is. Voor regio's met veel verschillende aanbieders die wel/niet deelnemen aan de IGO kan het moeilijk zijn om IB te realiseren. Ga vroegtijdig het gesprek over deze IB aan, zowel met de deelnemers aan de IGO als de zorgverzekeraar. Bespreek daarbij open – zowel onderling als tussen disciplines – in welke mate jullie bij zorgpadverbeteringen bereid zijn inkomsten te verschuiven.
- Ontwikkel met alle belanghebbenden in de IGO een verdeelmodel. Maak hierbij gebruik van verdeelmodellen van andere IGO's. Ga ook na of er mogelijkheden zijn om (tijdelijk) onderling te verrekenen.
- Implementeer de verdeling stapsgewijs om eerst zekerheid te creëren. Bied bijv. de eerste jaren financiële zekerheid door IGO-deelnemers hetzelfde uit te betalen als toen de monodisciplinaire bekostiging nog gold.

Verder lezen

- [Zorgpadverbeteringen vormgeven en monitoren](#)
- Informatie over [integrale bekostiging](#), waaronder hoe je een plan van aanpak opstelt en informatie over contracteren en declareren
- Interactieve [praatplaat](#) Toolkit Integrale Bekostiging
- [Handreiking](#) versterken netwerksamenwerking geboortezorg (Hoofdstuk 5) voor het verdelen van inkomsten in de IGO
- [Beleidsregels](#) in de geboortezorg, waaronder de [beleidsregel integrale bekostiging](#)

Budget organiseren voor organisatiekosten IGO

Bij het vormen van een IGO is financiering voor de opstartkosten nodig. Ook het professioneel organiseren van een bestaande IGO vraagt om financiering.

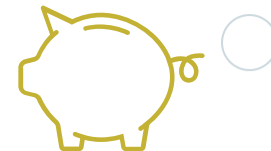
Wat

- Bij het oprichten van een IGO is menskracht nodig: van zorgverleners en andere professionals van samenwerkingspartners, maar ook van externen voor specifieke vaardigheden (bijv. data-analyse) en/of onafhankelijke begeleiding. Hiervoor moet budget georganiseerd worden.
- Daarnaast maakt een IGO structurele kosten (ook wel overheadkosten) voor de bedrijfsvoering (denk aan: personeel, communicatie, ...). Deze overheadkosten horen in de tarieven te zijn meegenomen.

Hoe

- Voor het oprichten van een IGO kun je de toeslag integrale geboortezorg declareren. Let op: het kan zijn dat de toeslag wordt betaald nádat de IGO daadwerkelijk is opgericht.
- Kijk of je projectgelden kunt organiseren. Bijvoorbeeld via zorgverzekeraars vanuit de transformatiemiddelen uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA).
- Je kunt het gesprek aangaan met de zorgverzekeraar over andere financiële ondersteuning bij het oprichten van een IGO. Let op: omdat inmiddels veel hulpdocumenten uit de pilotperiode beschikbaar zijn, is er minder noodzaak om oriënterende activiteiten te vergoeden.
- Zoek voor samenwerking rond kennisactiviteiten uit welke onderzoekssubsidies eventueel beschikbaar zijn via [ZonMw](#).
- Bereken de overheadkosten en neem deze als onderdeel van de begroting van de IGO op.

Verder lezen

- [Toolkit Integrale Bekostiging - Financiering opstartkosten IGO](#)
- [Toeslag integrale geboortezorg \(voorheen modulegelden\)](#)
- In paragraaf 4.2 van het [Integraal Zorg Akkoord \(IZA\)](#) vind je meer informatie over de transformatiemiddelen
- [Beoordelingskader transformatiemiddelen IZA](#)
- [Hier](#) kun je lezen welke openstaande subsidieoproepen er zijn bij ZonMw
- [Hier](#) kun je lezen uit welke onderdelen het ZonMw-programma Zwangerschap en geboorte bestaat

Verder lezen

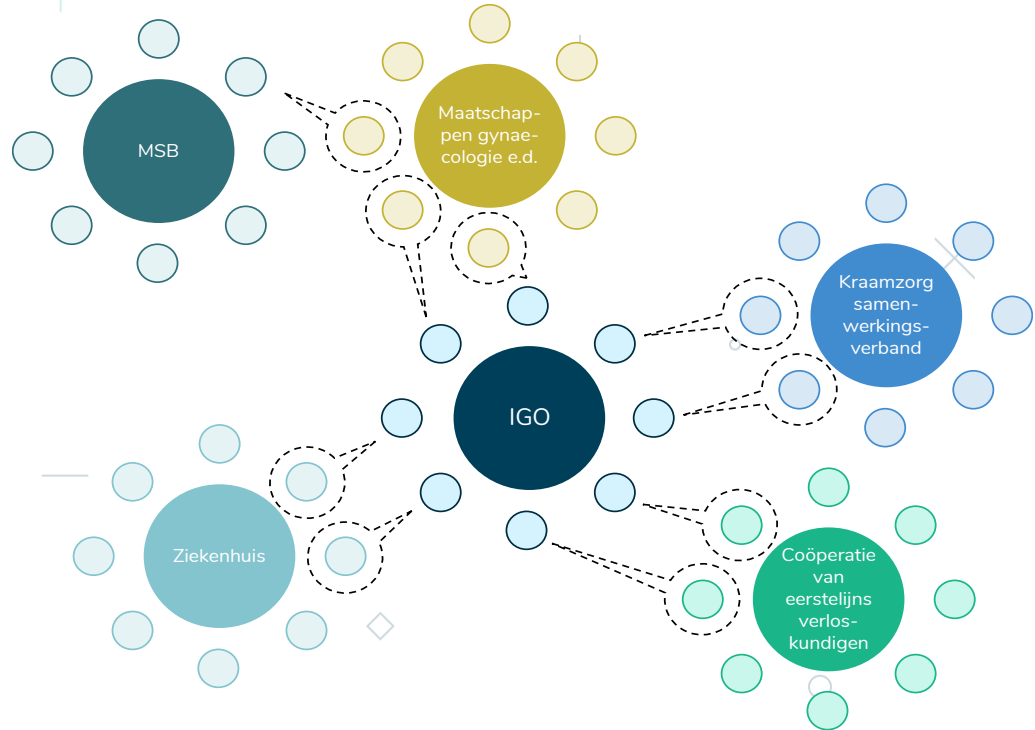
Heldere, gelijkwaardige besluitvorming organiseren

Om te zorgen dat besluitvorming voorspelbaar en gelijkwaardig verloopt, is het belangrijk om het besluitvormingsproces goed in te richten.

Welk mandaat hebben vertegenwoordigers in de samenwerking?

- In de figuur hiernaast staan voorbeelden van veelvoorkomende overlegtafels van deelnemers aan een IGO.
- Het is nuttig om het besluitvormingsproces van iedere deelnemende discipline aan de IGO te kennen. Zo weet je welk mandaat vertegenwoordigers in de IGO hebben en wanneer en hoe zij hun achterban moeten raadplegen.

Heldere, gelijkwaardige besluitvorming organiseren

Om te zorgen dat besluitvorming voorspelbaar en gelijkwaardig verloopt, is het belangrijk om het besluitvormingsproces goed in te richten.

Hoe hebben bestaande IGO's hun besluitvorming vastgelegd?

- Om te zorgen dat besluitvorming voorspelbaar en gelijkwaardig verloopt, is het belangrijk om het besluitvormingsproces goed vast te leggen.
- Daarbij is het nuttig om inspiratie op te doen bij die bestaande IGO's.
- Er zijn zowel overeenkomsten als verschillen te zien in de afspraken over besluitvorming bij bestaande IGO's. Het is goed te verkennen wat voor jullie IGO wel en niet werkt.

Voorbeeldovereenkomsten en -statuten

- Voorbeeld IGO Geboortezorg Salland: [stappenplan 'Samen verder bouwen' implementatie Integrale Contractering](#)
- Voorbeeld [samenwerkingsovereenkomst van een IGO](#)
- Op deze [pagina](#) vind je een voorbeeld van de dienstverleningsovereenkomst tussen IGO en zorgverleners
- Voorbeeld [statuten coöperatie IGO IB februari 2019](#)
- Voorbeeld [statuten verloskundigen voor aansluiting IGO februari 2019](#)

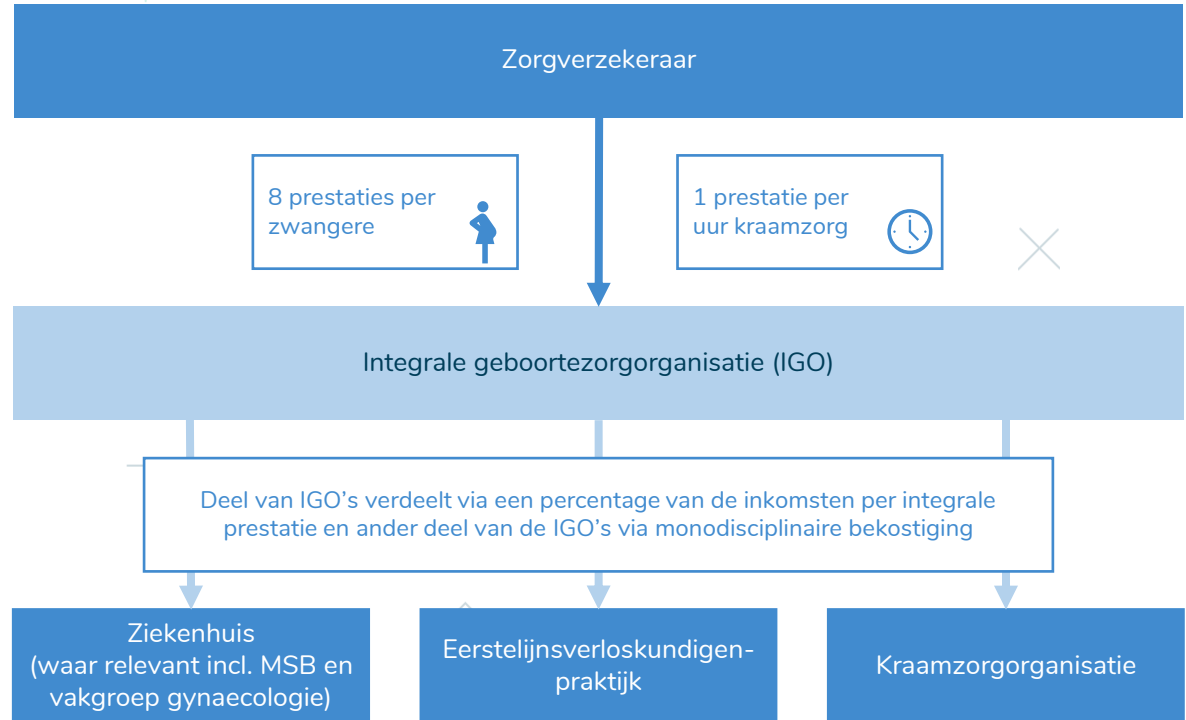
Doorvertalen naar betaling bij zorgpadverbetering

Het is belangrijk om zorgpadverbeteringen door te vertalen in de betaling die zorgverleners vanuit de IGO ontvangen, zodat de vergoeding aansluit bij de geleverde zorg.

Hoe werkt de verdeling van inkomsten door een IGO?

- Bij integrale bekostiging ontvangt de IGO inkomsten van de zorgverzekeraar voor de geleverde integrale prestaties.
- De IGO verdeelt de inkomsten vervolgens onder de geboortezorgorganisaties die deelnemen in de IGO.
- Hoewel zelfstandig declareren niet het uitgangspunt is (m.u.v. kraamzorg), behouden individuele deelnemers wel hun zelfstandig declaratierecht: ze blijven zelfstandig ondernemer.

Doorvertalen naar betaling bij zorgpadverbetering

Het is belangrijk om zorgpadverbeteringen door te vertalen in de betaling die zorgverleners vanuit de IGO ontvangen, zodat de vergoeding aansluit bij de geleverde zorg.

Hoe werkt de verdeling van inkomsten door een IGO?

- De meeste IGO's worden integraal bekostigd.
- Deze pagina bevat links met meer informatie over het voorbereiden van integrale bekostiging, waaronder informatie over hoe je een plan van aanpak opstelt, en informatie over contracteren en declareren bij integrale bekostiging.

Voorbereiden integrale bekostiging (IB)

- [Achtergrondinformatie](#) integrale bekostiging
- [Best practices](#) IGO's
- [Verkennen](#) of integrale bekostiging wenselijk en haalbaar is.
- [Randvoorwaarden](#) VSV's bij invoering integrale bekostiging

Contracteren en declareren bij IB

- [Ontwerpen en realiseren](#) van integrale bekostiging
- Presentatie "[Contractering integrale geboortezorg](#)"
- [Leidraad](#) berekening integrale tarieven geboortezorg 2023
- [Vormgeven](#) [declaratieproces](#) en [financiële administratie](#)
- [Toeslag integrale geboortezorg](#) (voorheen modulegelden)
- [NZa Evaluatie](#) integrale bekostiging geboortezorg over periode 2017-2019
- [RIVM evaluatie](#) integrale bekostiging geboortezorg.
- [Video met uitleg](#) over [verdeelsystematiek](#) van een IGO

Mededinging en juridische verenigingsvormen

Wat betekent mededinging en hoe kies je een verenigingsvorm?

- Bij het samenwerken binnen of tussen disciplines in de geboortezorg (zoals in een IGO) heb je te maken met wet- en regelgeving rondom mededinging. Hiernaast vind je meer informatie.
- Wanneer je als discipline een duidelijke gezamenlijke visie en ambitie hebt, kan een juridische verenigingsvorm bijdragen aan het realiseren hiervan.
- Een verenigingsvorm kies je het beste aan de hand van hoe goed de samenwerking al loopt en wat je met de verenigingsvorm wil bereiken. Hiernaast vind je meer informatie over de verschillende verenigingsvormen en aandachtspunten daarbij.

Mededinging

- De Autoriteit Consument & Markt (ACM) houdt toezicht op de concurrentie (ook wel: mededinging) in o.a. de geboortezorgmarkt. Zie ook Richtsnoeren Zorggroepen.
- ACM-beleidsregel over afspraken in het kader van de juiste zorg op de juiste plek.
- Handreiking mededinging
- Leidraad voor beoordeling lidmaatschapscriteria samenwerkingsverbanden geboortezorg.

Juridische verenigingsvormen

- Het is belangrijk om stil te staan bij wat het oprichten van een rechtspersoon betekent voor de juridische aansprakelijkheid.
- Verzekeringen geboortezorgnetwerken
- Verschillende disciplines in de IGO kunnen zich door middel van een rechtspersoon steviger positioneren als één zakelijk aanspreekpunt richting zorgverzekeraar en andere zorgaanbieders en partijen.
- Oprichten van een rechtspersoon voor overstap integrale bekostiging.
- Overzicht van verschillende rechtsvormen (vereniging, coöperatie, stichting, B.V.).
- Voorbeeldstatuten vereniging
- Checklist oprichten rechtspersoon voor meer informatie.

> Geboortezorglandschap

Landelijke organisaties die actief zijn of samenwerken in de geboortezorg

Klik op een onderdeel voor meer informatie

Regionale samenwerkingsorganisaties relevant voor de geboortezorg

VSV

71x

Regionale netwerken, waarin organisaties van verloskundig zorgverleners, kraamzorg-organisaties en andere geboortezorgprofessionals gezamenlijk het (kwaliteits-)beleid rondomde geboortezorg vaststellen.

VSV

(met rechts-
persoon)

7x

Sommige (delen van) VSV's zijn als rechtspersoon is ingeschreven bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

IGO

9x

Van de VSV's hebben negen samenwerkingsverbanden zich doorontwikkeld tot een integrale geboortezorg-organisatie, waarvan acht met integrale bekostiging.¹

KSV

41x

Kraamzorgorganisaties in de regio verenigen zich in een KSV om de kraamzorg (binnen het VSV) te vertegenwoordigen. Een KSV kan actief zijn in meerdere VSV's.

JGZ

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de gezondheidszorg voor kinderen en jongeren tussen 0 en 18 jaar. Gemeenten in Nederland zijn verantwoordelijk voor het organiseren van de JGZ.

Lokale
Coalitie
Kansrijke
Start

Samenwerking tussen professionals uit het sociale domein (o.a. jeugdgezondheidszorg, welzijn, schuldhulpverlening, werk & inkomen en huisvesting) en het medische domein.

Consortia

7x

Regionale samenwerkingsverbanden van professionals die multidisciplinair en lijnoverstijgend kennis ontwikkelen en delen. Bij ieder consortium zijn meerdere VSV's en minimaal een perinatologisch centrum betrokken.

ROAZ

11x

Elk ROAZ maakt afspraken om de acute zorg in de regio's goed te organiseren en kwalitatief te verbeteren.

ROS

15x

Het ROS-netwerk is het landelijk dekkend netwerk van 15 Regionale Ondersteuningsstructuren (ROS'en).

RSO

10x

Een RSO is een Regionale Samenwerkingsorganisatie die zorgcommunicatie (ICT en informatie-uitwisseling) in de regio ondersteunt.

Baby-
connect
regio's

10x

Regionale partnerschappen (regio's) die aan de slag gaan met de implementatie van Babyconnect kunnen rekenen op ondersteuning van het programmabureau.

Klik op een onderdeel voor meer informatie

Partijen actief in de geboortezorg binnen een regio

Landelijke beleidslijnen en programma's in de geboortezorg

Welke landelijke ontwikkelingen zijn er in de geboortezorg?

- Vanuit verschillende (landelijke) beleidslijnen en –programma's volgen maatschappelijke opgaven voor de zorg in het algemeen en voor de geboortezorg specifiek.
- Rechts noemen we een aantal belangrijke beleidslijnen, programma's, rapporten, en integrale werkgroepen voor de geboortezorg.
- Om samen doelen te stellen en/of te inventariseren welke taken je als IGO en als regio hebt, is het goed om deze ontwikkelingen te kennen en na te gaan wat ze betekenen voor je regio.

Landelijke beleidslijnen en programma's

- [Zorgstandaard](#) Integrale Geboortezorg (zie paragraaf 9.1.3 voor verantwoordelijkheden VSV) en het [Toetsingskader](#).
- [Actieprogramma](#) Kansrijke Start en [Vervolgaanpak 2022-2025](#)
- [Babyconnect](#) een versnellingsprogramma voor informatie-uitwisseling
- [ZonMw-programma](#) Zwangerschap en Geboorte
- [Platform](#) waardegedreven geboortezorg

Rapporten

- [Advies RIVM](#): 'Beter weten: een beter begin'
- [Sporboekje](#) Integrale Bekostiging Geboortezorg
- [Rapport](#) 'Stip op de horizon voor de geboortezorg' over ontwikkeling nieuwe vorm van bekostiging
- [Rapport](#) Samen (net)werken in de zorg: patronen doorbreken (evaluatieonderzoek regionale samenwerking VSV's)

Landelijke integrale werkgroepen

- [Capaciteit](#)
- [Cliëntparticipatie](#)
- [Gegevensuitwisseling](#)
- [Kwaliteit](#)
- [Organisatie en bekostiging](#)
- [Preventie](#)
- [Zorgstandaard Integrale Geboortezorg](#)

Landelijke beleidslijnen en programma's in de zorg

Welke landelijke ontwikkelingen zijn er in de zorg?

- Vanuit verschillende (landelijke) beleidslijnen en – programma's volgen maatschappelijke opgaven voor de zorg in het algemeen en voor de geboortezorg specifiek.
- Rechts noemen we een aantal belangrijke beleidslijnen, programma's en rapporten voor de zorg.
- Om samen doelen te stellen en/of te inventariseren welke taken je als regio hebt, is het goed om deze ontwikkelingen te kennen en na te gaan wat ze betekenen voor je regio.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

- Het IZA (zie ook de samenvatting) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Hiervoor zijn afspraken gemaakt tussen VWS en een groot aantal partijen in de zorg. In het IZA zijn belangrijke opgaven voor de zorg opgenomen.

Programma Passende Zorg en Uitkomstgerichte Zorg (UZ)

- Passende zorg is een beweging om ervoor te zorgen dat iedereen ook in de toekomst goede zorg kan krijgen. Zie de Kamerbrief en werkagenda voor meer informatie.
- VWS investeert in het programma UZ om goede behandeling passend bij de persoonlijke situatie van de patiënt te stimuleren. Zorgprofessional en patiënt horen samen te kunnen beslissen wat voor een patiënt de beste behandeling is.

Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA)

- In het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) zijn preventieafspraken verder uitgewerkt. Gemeenten en GGD'en, zorgverzekeraars en VWS zetten samen in op gezond en actief leven met een stevige sociale basis.

Beleidsagenda toekomstbestendige acute zorg

- Deze beleidsagenda heeft als doel om kwalitatief goede acute zorg onder alle omstandigheden voor iedereen toegankelijk te houden.
- De beleidsagenda bevat acties op drie kernpunten: 1) kwaliteit en toegankelijkheid 2) zorgcoördinatie en 3) samenwerking in de regio. Zie de Kamerbrief over de beleidsagenda voor meer informatie.

Model netwerkvorming, samenwerking en samen leren en ontwikkelen

- Zorginstituut Nederland heeft een dynamisch model ontwikkeld om samenwerking regelmatig te evalueren en te versterken, zonder onderlinge vergelijking.

